

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av Växjö kommuns arbete
för att skapa förutsättningar i förskolan för barns
språkutveckling i svenska**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Växjö kommun. Syftet är att granska kvaliteten i huvudmannens arbete med att ge förskolor förutsättningar att arbeta med och stimulera barns språkutveckling i svenska. Granskningen är särskilt inriktad på huvudmannens arbete gentemot förskolor där annat språk än svenska dominerar. I Växjö kommun ingår fyra förskolor i granskningen.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bil. 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Växjö kommun i följande utsträckning:

Huvudmannens arbete med att skapa förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska

Huvudmannen skapar i låg utsträckning förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla arbetet med att systematiskt samla in, sammanställa och analysera relevant information om förskolans språkutvecklande arbete samt använda analysen för att identifiera prioriterade utvecklingsområden.

Huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska

Huvudmannen arbetar i flera delar med att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla arbetet med kompetensutveckling i språkutvecklande arbetssätt genom att kartlägga personalens behov,

planera kompetensutvecklingsinsatser utifrån kartläggningen och uppsätta mål samt följa upp vilka effekter insatserna får i verksamheterna.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **14 april 2027** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen dnr 2026: 4854 i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Huvudmannens arbete med att skapa förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska

Inom detta område granskas huvudmannens systematiska kvalitetsarbete avseende språkutvecklande arbete i förskola. Området omfattar också hur huvudmannen stöttar rektorn i hur det språkutvecklande arbetet organiseras och genomförs i verksamheten samt vilket avtryck det får i verksamheten.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen skapar i låg utsträckning förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med förskolepersonal, rektorer, personal med uppdrag inom det språkutvecklande arbetet och representanter för huvudman samt inkommen dokumentation.

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Huvudmannen kartlägger och sammanställer i begränsad utsträckning information om förskolans förutsättningar och resultat kring det språkutvecklande arbetet, men skapar till viss del förutsättningar för rektorn och förskolepersonalen att genomföra sådana kartläggningar. Huvudmannen tar bland annat del av uppgifter om förskolläraryrket och personaltäthet och barnens åldrar, men för ingen sammanställning över

barnens modersmål. Vidare har huvudmannen även tidigare via en enkät kopplad till medarbetarsamtalen kartlagt personalens språkliga kunskaper i svenska. Huvudmannen tar på generell nivå även del av viss information om det språkutvecklande arbetet genom rektorernas kvalitetsrapporter och kvalitetsdialoger. I kommunens digitala system finns rektorernas verksamhetsplaneringar och kvalitetsrapporter kopplade till de nationella kvalitetsmålen. Huvudmannen kan därigenom ta del av information om förskolornas kvalitetsarbete och förutsättningar, men har emellertid inte skapat en struktur för hur det språkutvecklande arbetet ska dokumenteras och användas i det fortsatta kvalitetsarbetet. På förskolenivå följs dock barnens språkliga utveckling upp på olika sätt och med olika underlag. Förskolepersonal beskriver bland annat att de kartlägger barns språkliga utveckling vid olika tidpunkter och dokumenterar resultaten i kommunens digitala dokumentationssystem, där rektorerna kan ta del av dem. Rektorerna uppger samtidigt att olika förskolor använder olika mallar och kartläggningsmaterial. Det finns således inte något gemensamt kartläggningsmaterial på huvudmannanivå för att följa barnens språkliga progression. På en av de aktuella förskolorna i granskningen kartläggs barnens språkliga utveckling individuellt två gånger per år och resultaten följs även upp på gruppnivå. I det arbetet får förskolan stöd från förvaltningens verksamhetsutvecklare.

Huvudmannen har satt upp mål för det språkutvecklande arbetet men huvudmannens beslut om prioriterade utvecklingsområden grundas inte i en analys av tidigare kartläggning av verksamheternas behov. Huvudmannens kvalitetsarbete utgår från det nationella kvalitetssystemet och de har ett övergripande prioriterat utvecklingsområde att arbeta språkutvecklande. I verksamhetsplanen ingår ett delmål om att varje barn ska stimuleras i sin språkutveckling i svenska och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera. Rektorerna har utifrån målet fått i uppdrag att stärka barns ordförråd inför skolstart med inriktningen att barn ska ha utvecklat ett ordförråd om minst 5000 ord när de lämnar förskolan. Det framgår dock inte att huvudmannen utifrån en analys av tidigare kartläggning har identifierat och fattat beslut om vilka delar av det språkutvecklande arbetet som behöver prioriteras för att nå målet. Det innebär att rektorerna själva identifierar utvecklingsområden och beslutar om aktiviteter utifrån respektive förskolas behov och förutsättningar.

Huvudmannen följer delvis upp det språkutvecklande arbetet men uppföljningen ger inte huvudmannen ett tillräckligt underlag för att bedöma hur väl arbetet faller ut i förhållande till uppsatta mål. Uppföljningen sker bland annat genom rektorernas systematiska kvalitetsarbete och kvalitetsdialoger. Arbetet med målen dokumenteras i det digitala kvalitetssystemet och ligger till grund för förskolornas kvalitetsrapporter. Huvudmannen får även del av en sammanställd

grundrapport och tar del av det språkutvecklande arbetet genom dialoger med rektorerna. Huvudmannen har dock inte en gemensam struktur för vilken information om resultat av det språkutvecklande arbetet som ska följas upp. Rektorerna uppger att huvudmannen har angett att språkutvecklingen ska följas upp men inte hur uppföljningen ska genomföras. Det innebär att förskolorna använder olika underlag och arbetssätt. Huvudmannens uppföljning ger därmed inte en samlad bild av vilka resultat det språkutvecklande arbetet ger i förhållande till de uppsatta målen.

Huvudmannens stöd till rektorn

Huvudmannen erbjuder stöd inom det språkutvecklande arbetet, men överläter till rektorerna att avgöra vilket stöd verksamheten tar del av. Huvudmannen har anställt två verksamhetsutvecklare och en kommunikator som rektorer kan använda utifrån sin bedömning av verksamhetens behov. Därtill erbjuder huvudmannen utbildningsinsatser för rektorer och personal. Utbildningsinsatserna består exempelvis av föreläsningar som efterföljs av diskussioner med rektorerna utifrån hur innehållet kan omsättas i den egna verksamheten. Huvudmannen har dock ingen övergripande strategi för hur de olika stödinsatserna ska användas i organiseringen av det språkutvecklande arbetet. Stödinsatserna är generella och grundar sig inte i någon analys. Vidare styr inte huvudmannen vilken verksamhet som behöver vilket stöd utan rektorerna får själv utifrån den egna verksamhetens behov avgöra vilka stöd och vilka insatser som ska användas samt hur arbetet ska organiseras.

Huvudmannen ger rektorerna visst stöd i hur personalen ska arbeta i en flerspråkig miljö och hur balansen mellan språkutvecklande arbete i svenska respektive modersmål ska hanteras. Huvudmannen har tidigare haft en språkpolicy med utgångspunkt i ett interkulturellt förhållningssätt men policyn inte fick något genomslag i förskolorna.

Verksamhetsutvecklarna och kommunikatoranden ger istället genom utbildningsinsatsen språkfrämjande insatser i förskolan rektorerna stöd i hur personalen ska arbeta i en flerspråkig miljö, vilket hjälper personalen att sätta läroplanen i relation till det praktiska arbetet i förskolan. Stödet från huvudmannen är dock efterfrågestyrt och rektorerna behöver själva ta initiativ till att få del av stödet från verksamhetsutvecklarna. Av de rektorer vars förskolor ingår i granskningen är det endast en förskola som har efterfrågat sådant stöd. Vidare uppger rektorerna att de får kunskap och stöd från huvudmannen kring arbete i en flerspråkig miljö genom bland annat chefsutbildningar med fokus på olika kulturer. Huvudmannen erbjuder även rektorerna att låta personalen delta i utbildningar och föreläsningar inom språkutveckling i svenska i en flerspråkig miljö, forskning om första- och andraspråksinläring och kunskap om

interkulturella perspektiv. Men enligt rektorerna kommer inte de konkreta verktyg som används i det praktiska arbetet från huvudmannen. I förskolorna arbetar förskolepersonalen på olika sätt för att balansera barnens språkutveckling i svenska och i modersmålet. Förskolepersonalen beskriver att barnen i leken får använda modersmålet men att personalen ibland delar upp barnen vid fri lek, så att svenska språket blir det gemensamma språket. Därtill beskriver rektorerna att förskolorna även använder transspråkande och dubbelbemanning med flerspråkig personal för att stödja barnens språkliga utveckling i både svenska och modersmål. Det framgår dock att dessa arbetssätt inte utvecklats med stöd av huvudmannen. Frågor som berör balansen mellan när förskolepersonalen ska arbeta med språkutveckling i svenska respektive modersmål har inte hanterats gemensamt av huvudmannen och rektorerna.

Avtryck i förskoleverksamheten

Huvudmannens stöd till förskolorna ger begränsat avtryck i förskolornas språkutvecklande arbete i svenska. Av intervjuer med förskollärare och rektorer framgår att det finns ett omfattande språkutvecklande arbete men att arbetet i stor utsträckning har utvecklats på förskolenivå. Förskolepersonalen beskriver bland annat arbete med högläsning, bildstöd, och arbete med barnens ordförråd. Det framgår dock att dessa arbetssätt generellt inte har utvecklats eller implementerats med stöd av huvudmannen. På en av de förskolor som ingår i granskningen finns emellertid en tydlig koppling mellan huvudmannens insatser och det språkutvecklande arbetet i verksamheten. På den förskolan samarbetar förskolepersonalen med verksamhetsutvecklarna kring gemensamma undervisningsstrategier och metoder och prövar gemensamma arbetssätt för det språkutvecklande arbetet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla arbetet med att systematiskt samla in, sammanställa och analysera relevant information om förskolans språkutvecklande arbete samt använda analysen för att identifiera prioriterade utvecklingsområden.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen samlar in viss information om förskolornas förutsättningar och det språkutvecklande arbetet, men sammanställer inte informationen på ett sådant sätt att den ger en samlad bild av arbetet och dess resultat. Förskolorna följer inte upp

barnens språkliga progression på ett gemensamt sätt och använder olika underlag och arbetssätt för att följa det språkutvecklande arbetet. Huvudmannen får därmed inte ett samlat underlag för att analysera arbetet i förhållande till uppsatta mål och bedöma vilka delar som behöver utvecklas.

Skolinspektionen rekommenderar huvudmannen att utveckla en struktur för vilken information om det språkutvecklande arbetet och dess resultat som ska samlas in och följas upp från förskolorna. I detta kan exempelvis ingå information om de språkutvecklande arbetssätt som används och underlag som synliggör barnens språkliga progression. Huvudmannen kan även tydliggöra hur information ska sammanställas och analyseras på huvudmannanivå. Verksamhetsutvecklarna kan utgöra ett stöd till rektorerna i detta arbete. På så sätt kan huvudmannen få ett samlat underlag för att bedöma hur det språkutvecklande arbetet utvecklas och om arbetssätt eller stöd till verksamheterna behöver förändras.

Huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska

Inom detta område granskas huvudmannens samarbete med rektorn i arbetet både med kompetensförsörjning och med kompetensutveckling. Området omfattar kompetens såväl gällande svenska som språkutvecklande arbetssätt samt förutsättningar för att genomföra och befästa erbjuden kompetensutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen arbetar i flera delar med att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med förskolepersonal, rektorer, personal med uppdrag inom det språkutvecklande arbetet och representanter för huvudman samt inkommen dokumentation.

Huvudmannens arbete med kompetensförsörjning

Huvudmannen arbetar nära rektorerna i frågor som rör kompetensförsörjning och får en gemensam bild av förskolornas kompetensförsörjningsbehov. Huvudmannen får genom rektorernas kvalitetsrapporter insyn i förskolornas kompetensförsörjningsbehov. Därtill följer huvudmannen bland annat upp andelen förskollärare och har en kompetensförsörjningsplan med ett mål om att 60 procent av

personalen ska vara förskollärare. Huvudmannen arbetar även för att attrahera och behålla behörig personal. Bland annat samverkar huvudmannen med närliggande universitet kring verksamhetsförlagd utbildning för förskollärarstudenter samt erbjuder tillsvidareanställda barnskötare att kompetensväxla till förskollärare. Vid tidpunkten för granskningen deltog 19 personer i denna satsning.

Beakta att personalen har tillräckliga kunskaper i svenska vid rekrytering

Huvudmannen uppmanar rektorerna att beakta de sökandes kunskaper i svenska vid rekrytering men följer inte upp om nyanställd personal har tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska. Det finns uppdaterade kompetensprofiler med språkrav för förskollärare, barnskötare och resurspersonal. Huvudmannen har tagit fram ett underlag som kan användas som stöd för bedömning och det är rektorerna som vid anställningsintervjuer ansvarar för att bedöma de sökandes kunskaper i svenska. Huvudmannens representanter uppger dock att de inte vet i vilken utsträckning underlaget används. Språktest används inte vid rekrytering men huvudmannens representant uppger att frågan om att införa sådana tester har diskuterats. Vidare finns ett mentorskap som stöd för nyanställd personal och rektorn följer vid medarbetarsamtalen upp nyanställdas språkkunskaper i svenska. Huvudmannen känner dock inte till om uppföljning sker och efterfrågar inte heller detta.

Huvudmannens arbete med kompetensutveckling

Huvudmannen kartlägger i vissa delar personalens kompetensutvecklingsbehov i svenska språket, men genomför inte en motsvarande kartläggning av behoven inom språkutvecklande arbetssätt. I intervju med rektorerna framgår att personalens kunskaper i svenska kartlades genom frågor i medarbetarsamtalen 2024, och då uppgav 15 procent av de anställda att de hade behov av att stärka sin yrkessvenska i tal och i skrift. Rektorerna gjorde motsvarande bedömning för 85 medarbetare som har fått ta del av huvudmannens kompetensutvecklingsinsats i svenska språket i samverkan med Skolverket. Däremot har huvudmannen inte genomfört någon motsvarande kartläggning av personalens kompetens i språkutvecklande arbetssätt. Rektorerna bedömer på eget initiativ vilka utbildningar personalen behöver och avgör om huvudmannens erbjudna kompetensutvecklingsinsatser inom språkutvecklande arbetssätt ska användas.

Huvudmannen skapar organisatoriska förutsättningar för att förskolepersonalen ska kunna delta i kompetenshöjande insatser gällande

språkutvecklande arbetssätt. Huvudmannen finansierar kompetensutvecklingsinsatser och kostnader för vikarier samt organiserar utbildningstillfällen på bestämda dagar och tider för att underlätta för rektorerna att planera bemanningen och frigöra personal för deltagande. Det finns även en bemanningsenhet som förskolorna kan vända sig till för att ta in vikarier när personal deltar i kompetensutveckling. Rektorerna uppger att de har ekonomiska och organisatoriska förutsättningar att möjliggöra personalens deltagande i kompetensutvecklingsinsatser.

Kompetensutvecklingen i svenska utgår från identifierade behov med en tydlig ansvarsfördelning och följs upp av huvudmannen. Huvudmannen följer upp insatserna som syftar till att stärka personalens kunskaper i svenska. Den tidigare insatsen för att utveckla personalens yrkessvenska bedömdes inte ha avsedd effekt. Därför fick verksamhetsutvecklarna av huvudmannen i uppdrag att utforma en ny kompetensutvecklingsinsats. Denna ligger till grund för huvudmannens nuvarande kompetensutvecklingsinsats att stärka personalens kunskaper i svenska. Kompetensutvecklingsinsatsen genomförs av verksamhetsutvecklarna med stöd av en kommundoktorand med kompetens inom språkvetenskap. Insatsen tar bland annat sin utgångspunkt i läromedel för undervisning som knyter samman kunskaper om svenska som första- och andraspråk med personalens praktik och läroplanens uppdrag.

Kompetensutvecklingen i språkutvecklande arbetssätt utgår delvis från identifierade behov, men ansvarsfördelningen är otydlig och huvudmannen genomför inte någon systematisk uppföljning. Den kompetensutveckling huvudmannen erbjuder består av ett brett utbud av kompetensutvecklingsinsatser, men kopplingen till verksamheternas behov och huvudmannens mål för det språkutvecklande arbetet är inte tydligt. Av intervjuerna framgår exempelvis att rektorerna i stor utsträckning själva avgör vilka kompetensutvecklingsinsatser som ska genomföras utifrån identifierade behov i respektive verksamhet. Förskolepersonal beskriver exempelvis utbildningar i boksamtal, språkutvecklande föreläsningar och kurser samt kollegialt lärande med stöd av verksamhetsutvecklare. På en förskola utgår kompetensutvecklingen från de behov som identifieras i en språkgrupp tillsammans med rektorn, medan personal vid andra förskolor uppger att de själva kan anmäla sig till erbjudna utbildningar och föreläsningar. Det framgår dock inte hur huvudmannen säkerställer att kompetensutvecklingsinsatserna svarar mot personalens behov och bidrar till att nå målen för det språkutvecklande arbetet. Det är inte heller tydligt vem som ansvarar för att kunskaper från genomförda insatser sprids vidare och implementeras i verksamheterna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla arbetet med kompetensutveckling i språkutvecklande arbetssätt genom att kartlägga personalens behov, planera kompetensutvecklingsinsatser utifrån kartläggningen och uppsätta mål samt följa upp vilka effekter insatserna får i verksamheterna.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen visserligen har ett systematiskt arbete med kompetensutveckling för att stärka personalens kunskaper i svenska, men saknar motsvarande arbete när det gäller kompetensutveckling i språkutvecklande arbetssätt. Huvudmannen har inte kartlagt personalens kompetensutvecklingsbehov inom språkutvecklande arbetssätt, utan det är rektorerna som bedömer vilka behov som finns och vilka av huvudmannens erbjudna insatser som ska användas. Det framgår inte heller att huvudmannen strukturerat följer upp vilka effekter genomförda kompetensutvecklingsinsatser inom språkutvecklande arbetssätt får i verksamheterna. Därmed har huvudmannen begränsade möjligheter att bedöma om insatserna motsvarar verksamheternas behov och bidrar till att utveckla det språkutvecklande arbetet.

Skolinspektionen rekommenderar därför huvudmannen att tillsammans med rektorerna utveckla en struktur för att identifiera och sammanställa personalens kompetensutvecklingsbehov inom det språkutvecklande arbetet. Utifrån identifierade behov och huvudmannens uppsatta mål kan huvudmannen planera vilka kompetensutvecklingsinsatser som ska prioriteras och tydliggöra hur kunskaper från insatserna ska spridas och omsättas i verksamheterna. Verksamhetsutvecklarna kan med fördel även fortsättningsvis utgöra ett stöd till rektorerna i detta arbete. Huvudmannen kan även utveckla former för att följa upp hur kompetensutvecklingen omsätts i det språkutvecklande arbetet och vilka effekter insatserna får i verksamheterna. Uppföljningen kan då användas som underlag för att bedöma om kompetensutvecklingen behöver fortsätta, förändras eller kompletteras.

På Skolinspektionens vägnar

X Sarah Bjertner Olsson

Beslutsfattare

Signerat av: Sarah Bjertner Olsson

X Maria Lindersson

Föredragande

Signerat av: Maria Lindersson

I handläggningen av ärendet har även Ola Rydkvist deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Språklagen (2009:600)

Språket i förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet är svenska (10 §). Häre ingår såväl kommunala huvudmän som enskilda huvudmän som bedriver förskola.

Skollagen (2010:800)

Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med de bestämmelser som gäller för den verksamhet som huvudmannen ansvarar för (2 kap. 8 §).

Det är huvudmannen som ska se till att all personal i verksamheten har nödvändiga insikter i de bestämmelser som gäller och att personalen ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 a §).

Vad gäller förskoleverksamhet specifikt ska huvudmannen se till att barngrupperna i förskolan har en lämplig sammansättning och storlek (8 kap. 8 §).

Vidare ska huvudmannen, med utgångspunkt i att de nationella målen för verksamheten uppfylls, systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. För det fall att det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas (4 kap. 3, 5 och 7 §§).

Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2018:50) om läroplanen för förskolan (Lpfö 18 reviderad 2025)

Det framgår av läroplanen att barnen ska erbjudas stimulerande läsmiljöer som skapar intresse och nyfikenhet för såväl skönlitteratur som sakprosa och andra texter. De ska få lyssna till högläsning och ges möjlighet till delaktighet genom att samtala om texter och bilder. Förskolan ska också uppmuntra och ta tillvara barns nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt och barnen ska få utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt få möjlighet att leka med ord (1 Förskolans värdegrund och uppdrag, Förskolans uppdrag, språk, kommunikation och skapande)

Det framgår vidare av läroplanen att förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla vissa förmågor:

- förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld,

- intresse för litteratur, berättelser, bilder och texter samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- intresse för bokstäver och för att lära sig läsa samt förståelse för hur skriftspråk och symboler kan användas för att förmedla budskap samt
- utveckla både det svenska språket och sitt modersmål, om barnet har ett annat modersmål än svenska (2.2 Omsorg, utveckling och lärande, Mål).

Det anges vidare i läroplanen att förskollärare ansvarar för att varje barn utmanas och stimuleras i sin språkutveckling och utveckling av kommunikation, samt får förutsättningar att utveckla intresse för såväl skönlitteratur som sakprosa och andra texter. Arbetslaget ska i sin tur stimulera barnens språkutveckling och intresse för läsning (2.2 Omsorg, utveckling och lärande, Riktlinjer)

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektion genomför en granskning av 30 huvudmän runt om i landet. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Växjö kommun ingår i granskningen. Skolinspektionen genomförde intervjuer med personal i verksamheten och representanter för Växjö kommun den 15 och 16 september. Besöket genomfördes av utredarna Maria Lindersson och Ola Rydkvist.

I Växjö kommun finns 54 förskolor. Antalet placerade barn i de kommunala förskolorna var i maj 2025 4 328. Förskoleförvaltningen består av en verksamhetschef, en biträdande verksamhetschef, 19 rektorer, 20 biträdande rektorer, en administrativ chef, en samordnare, en verksamhetsutvecklare och en central barn- och elevhälsa. I granskningen ingår fyra förskolor med 443 barn varav 420 barn har svenska som andraspråk.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En gruppintervju med sex förskollärare
- En gruppintervju med tre rektorer
- En gruppintervju med tre personer med särskilt ansvar för språkutveckling
- En gruppintervju med två representanter för huvudmannen.
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras vårterminen 2027.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Skolinspektionen har av regeringen fått i uppdrag att genomföra en granskning avseende förskolors arbete för att stimulera barns språkutveckling i svenska, med fokus på huvudmannens arbete. Granskningen inriktar sig särskilt mot huvudmän för förskolor där annat språk än svenska dominerar. I förskolan har personalen en bärande roll för barns språkutveckling i svenska, vilket ställer höga krav både på deras egna språkliga resurser och på deras kompetens att leda ett systematiskt språkutvecklande arbete. Forskning visar att långsiktig kompetensutveckling, avsatt tid för personalen för analys och reflektion av det egna arbetet och en engagerad ledning är framgångsfaktorer för att stärka det språkutvecklande arbetet med barnen. Enligt skollagen är huvudmannen övergripande ansvarig för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Fokus för granskningen är således huvudmäns arbete för att skapa förutsättningar i förskolan för barns utveckling i svenska.

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i huvudmännens arbete med att ge förskolor förutsättningar att arbeta med och stimulera barns språkutveckling i svenska. Granskningen ska särskilt inrikta sig på huvudmän för förskolor där annat språk än svenska dominerar. Bedömningarna görs i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- I. I vilken utsträckning skapar huvudmannen förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet?
- II. I vilken utsträckning är huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska av god kvalitet?